

BERGEN
KOMMUNE

Årsplan med generell del 2020 – 2021 Ervik barnehage

Forord

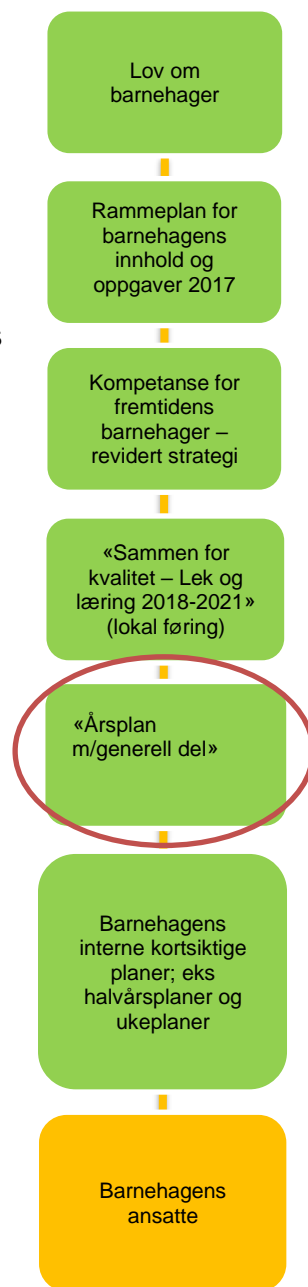
Bergen kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trådte i kraft 01.02.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2021. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*. Planhierarkiet er synliggjort i modellen

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to.

- **Årsplanen** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen har et tidsperspektiv på 1 år og den følger barnehageåret.
- **Årsplanens generelle del** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens generelle del inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageåret.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Fagavdeling for barnehage og skole

Innholdsfortegnelse	0
Forord.....	1
Visjon og mål for kommunale barnehager i Bergen kommune	4
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn.....	4
Verdier	4
Mål 4	
Barnehagens innledning.....	5
1.1 Struktur og organisering	5
1.2 Metodevalg	6
Skyfritt - Bergen kommune	7
1.3 Verdier	7
1.3.1 Ser barnet.....	8
1.3.2 Varme.....	8
1.3.3 Inkluderende.....	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring	8
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	10
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold.....	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt for 2020/2021	12
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	14
<i>Mål: Barna skal få utvikle sin språkforståelse. Språkmiljøet i barnehagen skal støtte alle barns språktilegnelse</i>	14
3.1.2 Matematisk kompetanse.....	14
3.2 Digitale verktøy	15
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	15
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	15
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	15
4.2.1 Dokumentasjon	15
4.2.2 Vurdering	16
4.2.3 Oppfølging	16
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	17
I. Barnesyn og læringssyn	18
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	19

Verdier	19
Ser barnet.....	19
Varme.....	19
Inkluderende.....	19
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	21
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	23
V. Overganger	24
a. Tilvenning i barnehagen	24
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen.....	25
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	25
VI. Foreldremedvirkning	26
VII. Forebygge, håndtere, stoppe og følge opp mobbing	26
Skyfritt - Bergen kommune	26

Visjon og mål for kommunale barnehager i Bergen kommune

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

Barnehagens innledning

Leken står sterkt i den norske barnehage, og leken skal prege hverdagen vår i Ervik barnehage.

«Lek er ikke bare lek. Lek gir glede og er lystbetont samtidig som den er barnas viktigste arena for læring. Lek er læring og barnehagens helt sentrale arbeidsmetode. Gjennom leken kan vi se hva som interesserer barnet. De leker det de er opptatt av, og dette kan vi voksne spille videre på, for eksempel gjennom leketema. Uavhengig av hva slags lek barna er i, sier det noe om barnas ferdigheter. Ulike typer lek gir ulike typer trening og kompetanse. I leken kan barna prøve ut erfaringer, øve seg på å opprette og opprettholde kontakt med andre. De kan hvile, bearbeide følelser og bli kjent med egne grenser. Barnehagens viktigste sosialiseringarena er leken». (STM 19 S.55)

1.1 Struktur og organisering

Ervik barnehage er en kommunal barnehage med barn i alderen 0 - 6 år. Vi er delt inn i seks avdelinger hvor antall barn pr. avdeling er mellom 9 - 12. Vi har to avdelinger for barn i alderen 0 - 3 år, en avdeling for barn i alderen 0 – 4 år og tre avdelinger for barn i alderen 3 - 5 år. Avdelingene samarbeider i «Storsteam» 3 – 6 år og «Småteam» 0 – 4 år. Teamene samarbeider om planer og pedagogisk innhold, for å sikre at rammene skal bli lik for alle.

Ervik barnehage er sentralt plassert i Eidsvåg. Vi er lokalisert i gamle Ervik skole sine sjarmerende lokaler fra 1871. Barnehagen har blitt pusset opp flere ganger siden den gang. Nå er lokalene lyse og trivelige.

Vi har gode bussforbindelser både mot sentrum og til Åsane terminal. Med bil er det ca. 10 minutters kjøring fra Bergen sentrum.

Samtidig som vi har en sentral beliggenhet er barnehagen landlig plassert med både skog, sjø, fjell og bondegårder i nærmiljøet. Vi har et svært variert uteområde med flater, bakker, ulike lekeapparater, busker, trær m.m.

Våre åpningstider er mandag til fredag fra 07.30 – 16.30.

Barnehagen holder sommerstengt uke 28, 29 og 30.

Avdelingene på Storteam:

Askeladden. 12 barn og 2 voksne. Avdelingens telefonnummer: 409 06 413

Trollskogen 12 barn og 2 voksne. Avdelingens telefonnummer: 409 06 409

Eventyrloftet. 12 barn og 2 voksne. Avdelingens telefonnummer: 409 06 414

Avdelingene på Småteam:

Hans og Grete. 9 barn og 2-3 voksne avhengig av gruppens alders-sammensetting. Avdelingens mobilnr.409 06 412

Bukkene Bruse. 9 barn og 3 voksne. Avdelingens mobilnr. 409 06 411

Tyrihans 9 barn og 3 voksne. Avdelingens mobilnr.409 064 10

TURGRUPPEN

I Ervik barnehage har vi en rullerende turgruppe på storteam. Hver dag er en gruppe på tur kl. 9.30-13.30. Basen til gruppen er i skogen på Åstveit. Vi benytter Åstveithallen ved behov for ly og toalettbesøk.

1.2 Metodevalg

I Ervik barnehage bruker vi samspillmetoden Dialog som bygger på ICDP-programmet (International Child Development). Dette er et intervensjonsprogram/kommunikasjonsmetode for å styrke samspillet mellom mennesker. Kvaliteten i tilknytning og formidling av læring er avgjørende for om samspillet skal lede til mestringsopplevelser og positiv selvfølelse. Det er en grunnleggende forutsetning at voksen-barn relasjonen fungerer positivt, om den voksne skal kunne bidra til positiv barn-barn interaksjon.

Programmet bygger på syv prinsipper for hjelp til bedre samspill:

1. *Vis at du bryr deg om barnet*
2. *Juster deg til barnet og følg dets utspill*
3. *Snakk positivt om det barnet gjør og er opptatt av*
4. *Gi ros og anerkjennelse*
5. *Felles fokus*
6. *Gi mening til barnets opplevelser*
7. *Sett positive grenser*

(Sigrid Hviding, Tid for Dialog)

Pedagogisk verktøy

Vi bruker Grønne tanker glade barn, hjerteprogrammet, Fonomagika, Steg for steg, snakkepakken.

Tras

I Ervik bruker vi Tras metoden for å kartlegge barnas språkutvikling. Foreldre må gi sin tillatelse før Tras blir tatt i bruk.

Skyfritt – inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen

I Ervik arbeider vi med Skyfritt som er Bergen kommunes plan for å styrke innsatsen for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage, skole og på fritidsfeltet.

[Skyfritt - Bergen kommune](#)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som bidrar til at barnehagen er en lærende organisasjon.

Se Mona Nicolaysen sin artikkel på Udir sine sider for mer informasjon:

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/verktoy-for-kvalitetsarbeid/pedagogisk-dokumentasjon/>

Prosesorientert tilnærming

- Vi begynner med å observere hva barna er opptatt av
- Vi tilfører ny kunnskap om tema, gjennom ulike innfallsvinkler.
- Til slutt sitter barna igjen med økt kunnskap utfra sine evner og forutsetninger.

Gjennom denne prosessen deltar barn i alle aldersgrupper. Personalets oppgave blir å tilpasse i forhold til den gruppen barn vi jobber med og i forhold til enkelt barn (tilpasset opplæring).

1.3 Verdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at vi er:

- Bevisst barns kroppsspråk og tar oss tid til hvert enkelt barn
- Omsorgsfulle og nære relasjoner
- Tett på og tilstedeværende voksne som lar barna medvirke i egen hverdag

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at vi skal:

- Skape gode relasjoner
- Handle og tilrettelegge til barnets beste
- Vise at vi bryr oss

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr dette:

- Respekt for barnas opplevelsesverden
- Voksne som er tilstede og legger til rette for lek
- Alle barna skal oppleve vennskap og likeverd

2.0 Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

Barnehagen skal være en arena for læring og vekst, og bidra til utvikling av trygge, lekende og nysgjerrige barn som har tro på seg selv og viser omsorg for andre.

«Livsmestring handler både om et individuelt, et sosialt og et samfunnsmessig perspektiv. Grunnlaget for barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i barnehagen. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende.» (jf kvalitetsutviklingsplanen)

Dette barnehageåret vil vi i forhold til livsmestring ha fokus på at barna:

- Opplever spenning og glede i variert lek
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring

Dette vil vi ha fokus på gjennom leketema, og voksenrollen vil være den viktigste forutsetningen for å bygge gode relasjoner og for å skape en god arena for læring.

2.1 Tilknytning

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

I Ervik er det viktig for oss å skape en trygg tilknytning som gir grunnlag for læring og utvikling. Vi ønsker at barn og foreldre skal oppleve barnehagen vår som et godt sted å være.

De gode relasjonene er avgjørende for sunn psykisk helse, barnas evne og kapasitet for læring.

For å nå målet skal de voksne:

- Være sensitive, tilstedeværende og omsorgsfulle voksne
- Ha tid til tilknytningsprosessen, og skape et godt samarbeid med hjemmet
- Bevisst bruk av dialog prinsippene og verdiene (varme, inkluderende og se barnet)

2.2 Lek

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.» (RP 2017)

For å nå målet skal de voksne:

- Gi barna tid og rom til å leke
- Legge til rette for et godt leke- og læremiljø
- Ha en aktiv rolle i barns lek både inne og ute
- Gi barna inntrykk for å kunne skape uttrykk

- Bidra til at barna får felles erfaringer som danner grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer.
- Støtte, delta og berike leken på barnas premisser.

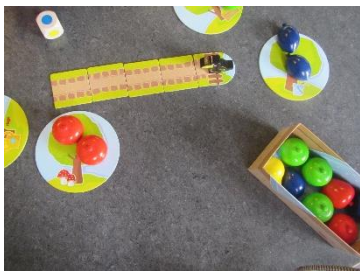
2.3 Læring

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Barn lærer når innholdet gir mening og betyr noe for dem. De lærer gjennom egne erfaringer og opplevelser der de får bruke hele kroppen og alle sine sanser» (jf. Kvalitetsutviklingsplanen.)

For å nå målet skal de voksne:

- Gi barna tid og mulighet til å være aktive i egne læringsprosesser
- Utvide barnas erfaringer og gi dem utfordringer og ny innsikt
- Støtte barna i å mestre og håndtere medgang og motgang

2.4 Barns medvirkning

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet (RP 2017)»

For å nå målet skal de voksne:

- Gi barna mulighet til å være aktivt med i planlegging og gjennomføring av barnehagehverdagen
- Være i dialog med, anerkjenne og gi barna utfordringer etter alder og modenhet
- Gripe her og nå situasjoner, ta barnas undring og utforskertrang på alvor

2.5 Vennskap og felleskap

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. Å etablere vennskap og opprettholde den er en viktig forebyggende faktor mot uheldig utvikling» (Udir.no)

For å nå målet skal de voksne:

- Skape et varmt, inkluderende og sosialt miljø.
- Gi barna opplevelsen av å være betydningsfulle i felleskapet
- Være gode rollemodeller, tett på barna og fremme positive handlinger for å motvirke mobbing
- Gripe inn når noe negativt skjer mellom barna og løfte fram det positive som vi ønsker å forsterke.
- «Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lærer å beholde gode venner» (RP 2017)

2.6 Mangfold

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet» (RP 2017)

For å nå målet skal de voksne:

- Være gode rollemodeller ved å vise respekt for kultur, religion, funksjonsnivå, etnisk bakgrunn m.fl.
- Møte mangfold som en positiv ressurs
- Legge til rette for et inkluderende miljø for å motvirke rasisme og mobbing
- Støtte barna i å sette egne grenser og respektere andres grenser

3.0 Barnehagens tema/prosjekt for 2020/2021

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

Vi fordyper oss i en lek over tid og utvider barnas lekekompetanse og kunnskaper om temaet vi velger. Barns medvirkning har en sentral rolle. Vi observerer barnas interesser og skaper et inkluderende og inspirerende lekemiljø. Barnas nysgjerrighet og utforskning er drivkraften i leketemaet; veien blir til mens vi går. Gjennom leketema jobber vi tverrfaglig. Vi er innom alle fagområdene og barna får øvd seg på:

- Samarbeid
- Løse konflikter
- Utvikle sosial kompetanse
- Bruke kroppen sin
- Utvikle vennskap
- Oppleve den gode barndom
- Øvd på nye ord og uttrykk
- Brukt fantasien sin
- Øvd på turtaking

(Kari Pape, 2012)

For å kunne jobbe på denne måten er det helt avgjørende at de voksne er aktiv, tilstedeværende og engasjerte.

Når	Hva	Hvordan storsteam	Hvordan småteam
August – september	Vi blir kjent på avdelingen med fokus på trygghet. «Vi gir barna inntrykk for å få uttrykk.»	Personalet observerer barnas lek og samler inn dokumentasjon. Hva er det barna fester seg ved? Hva viser barna interesse for?	Personalet observerer barnas lek og samler inn dokumentasjon. Hva er det barna fester seg ved? Hva viser barna interesse for?
Storsteam Oktober - mars Småteam November - juni	Leketema – personalet fordyper seg i et fokusområde sammen med barna. Om avdelingen har flere fokusområder bestemmes underveis i prosessen	Hvilket fokusområde personalet og barna fordyper seg i, blir bestemt utfra personalets observasjoner av barnas interesser. Metode: pedagogisk dokumentasjon.	Hvilket fokusområde personalet og barna fordyper seg i, blir bestemt utfra personalets observasjoner av barnas interesser. Metode: pedagogisk dokumentasjon.

	sammen med barna.	Det fysiske rommet blir tilrettelagt i forhold til tema, både inne og ute.	Det fysiske rommet blir tilrettelagt i forhold til tema, både inne og ute.
--	-------------------	--	--

3.1 Fagområder

Mål for barnehageåret: Vi skal gjennom lek gi rom for barns spontanitet, undring og læring.

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barns engasjement og bidra slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag» (RP 2017)

Gjennom leketema jobber vi tverrfaglig med alle rammeplanens fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kultur, kunst og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Personalet tilfører elementer fra fagområdene i barnas lek og hverdagssituasjoner, for å motivere og inspirere slik at barna utvider sin forståelse og sine handlinger.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Mål: Barna skal få utvikle sin språkforståelse. Språkmiljøet i barnehagen skal støtte alle barns språktilegnelse

Metode
<ul style="list-style-type: none">• Bruke språket aktivt i hverdagssituasjoner og samtaler• Legge til rette for et inspirerende språkmiljø• Eventyr, sang og bevegelseslek• Språkstimulering gjennom lek• Bruk av litteratur• Konkreter og bilder• Lekegrupper• Synlige/tilgjengelige bokstaver og tall på alle avdelingene• Sanseropplevelser• Dagtavle• Øve seg på å lytte og gi respons til andre• Sette ord på følelser• Rim og regler• Språkstimulerende materiell• Språkgrupper• Klappe stavelser• Leke med språk, lyd, rim og rytme.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Mål: Stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon til problemløsning.

Metode
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal bli presentert for ulikt lekemateriell, utforske og sortere• Bevisst benevning av matematiske begreper• Sang og musikk• Synlige/tilgjengelige tall på avdelingen• Bli kjent med tall og telling• Barna skal få ulike matematiske erfaringer• Matematisk materiell• Rim og regler• Barna skal bli bevisst på former og gjenstander rundt oss. Se etter størrelser, mengder og plasseringer• Spille spill• Undre oss sammen med barna – voksne som er bevisste på den matematiske samtalen

3.2 Digitale verktøy

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser, og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn» (Rp. 2017)

- Bruk av projektor til for eksempel å skape ulike stemninger, til utforskning og sanseopplevelser, lese bøker, vise bilder og film
- Vise frem bilder og film fra barnehagedagen som inspirasjon til samtaler med barn og foreldre
- Pedagogisk dokumentasjon ved bruk av video og bilder.
- Bruke digitale verktøy som inspirasjon til kreativitet
- Barnehagen skal ha en bevisst etisk holdning knyttet til digital praksis.
- Barnehagen følger Bergen kommunes retningslinjer for personvern.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal systematisk planlegges, dokumenteres og vurderes.

«Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppe, og dokumentasjonen skal synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.» (jf kvalitetsutviklingsplanen)

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Vi fortsetter å bruke pedagogisk dokumentasjon som et verktøy for valg og utvikling av leketema, dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi har tatt utgangspunkt i Mona Nicolaysen sin artikkel «Pedagogisk dokumentasjon». I følge Mona Nicolaysen skal pedagogisk dokumentasjon inneholder fem faste elementer:

- Observasjon
- Dokumentasjon
- Deling
- Refleksjon
- Talking/valg

Disse elementene vil vi bruke i valg av leketema.

4.2.2 Vurdering

	NÅR	HVORDAN
Observasjon	August/oktober	<ul style="list-style-type: none">• Lek og samtale med barn og foreldre.• Introdusere barna for ulike aktiviteter og inntrykk.
Dokumentasjon	August/oktober	<ul style="list-style-type: none">• Video, bilder, praksis fortellinger.• Samtaler med barn.• Deltakende observasjon.
Deling	August/oktober	<ul style="list-style-type: none">• Dele erfaringer både i personalgruppen, barna imellom, mellom barn/voksen og med foresatte (foresatte kan også komme med innspill og bidra inn mot leketema).
Refleksjon	September/oktober	<ul style="list-style-type: none">• Stille hverandre reflekterende spørsmål i ulike møter internt i barnehagen.
Tolking/valg	Oktober - Juni	<ul style="list-style-type: none">• Avdelingene velger og fordypet seg i et leketema.

Pedagogisk leder har ansvar for å samle inn observasjonsnotater.

4.2.3 Oppfølging

Konklusjonene fra vurderingsarbeidet vil bli delt i personalgruppen gjennom interne møter. Foresatte vil bli informert gjennom skriftlige tilbakemeldinger og daglige samtaler. Foresatte blir også på vår halvåret invitert inn til barnehagen til et familie-

arrangement, hvor vi med bilder og tekst dokumenterer leketema gjennom hele barnehageåret.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

- Personalet bruker tid på å observere barnas interesser. Vi legger til rette for opplevelser og inntrykk.
- Gjennom daglig kontakt bidrar barn og foresatte også til planlegging og utvidelse av leketema.

Kultur og tradisjoner

Uke 36	Felles temauke: Fargesplæsj
Uke 43	Tema uke: FN dagen- 950 års jubileum- foreldrefe
Advent:	I adventstiden tenner vi lys og leser/synger adventsversene.
11. desember:	Foresatte inviteres til Luciafeiring om morgenen
18. desember:	Nissefest
Vinter 2021:	Lysfest i regi FAU
5. februar:	Samenes nasjonaldag
12. februar:	Karneval og fastelavn
Mars	Markere barnehagedagen
23. april	Temauke : Verdensbokdag
Uke 13/14:	Påskefrokost
14. mai:	Vi markerer nasjonaldagen
Juni:	Åpent Hus Sommeravslutning på avdelingene
Førskolebarna:	Fotballturnering Svømmeopplæring Ulike og varierte turer
Sommerstengt:	Barnehagen er stengt uke 28,29 og 30

Generell del

I. Barnesyn og læringsyn

«Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn» (RP 2017)

Leken står sterkt i den norske barnehage, og leken skal prege hverdagen vår i Ervik barnehage. *«Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling» (RP 2017)*

I egenverdi legger vi at barna skal få tid til lek og å «være i øyeblikket». Dette gjenspeiler barnehagens arbeid. Det handler om å ta barns medvirkning på alvor. I helhetlig tilnærming ser vi omsorg, danning, lek og læring i sammenheng.

«Utviklingen av en sunn selvfølelse er avhengig av at barnet møter sensitive og tilstedeværende voksne, som lytter og prøver å forstå barnets intensjon. Opplevelsen av å bli respektert, få annerkjennelse for sine opplevelser, følelser og uttrykk danner grunnlag for god selvfølelse. (...) denne tidlige opplevelse av selvfølelse vil være styrende for senere utvikling og læring.» (jf. Kvalitetsutviklingsplanen.)

Å ivareta barns lærelyst handler i stor grad om voksnes evne til å skape et trygt miljø med rom for undring og nysgjerrighet. Når barnet opplever støtte fra omgivelsene i form av annerkjennelse, er dette med på å styrke barnets positive opplevelse av seg selv som «jeg kan». Et barn som opplever seg selv slik, blir mindre redd for å prøve ut nye situasjoner, noe som igjen fører til økt læring. Barn lærer kontinuerlig. Læring skjer gjennom barns egne erfaringer i samhandling med andre.

Leken er en grunnleggende måte å lære på for små barn. Det gjelder både fri og veiledet lek der en voksen deltar direkte eller legger til rette for leken (jf. Kvalitetsutviklingsplanen).

For å nå målet skal de voksne:

- Møte hvert enkelt barn med åpenhet og respekt.
- Gi rom for fleksible planer og ha barna og barnas interesser i fokus.
- Undre seg sammen med barna og gripe her og nå situasjoner.
- Bruke de kommunale verdiene og Samspillsmetoden Dialog.

Barnehagen skal være en arena for læring og vekst, og bidra til utvikling av trygge, lekende og nysgjerrige barn som har tro på seg selv og viser omsorg for andre.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av de ansattes bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn, og virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barn. Ansattes møte med enkeltbarn og barnegruppe er den viktigste byggesteinen i et bærekraftig psykososialt barnehagemiljø. Barn som blir tatt på alvor og blir lyttet til motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og andre (jf. Kvalitetsutviklingsplanen.)

Verdier

Verdiene styrer vår pedagogikk og vår samhandling med barn og foresatte. Verdiene skal prege hverdagen vår og sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling.

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at vi er:

- Bevisst barns kroppsspråk og tar oss tid til hvert enkelt barn.
- Omsorgsfulle og nære i våre relasjoner med barna.
- Tett på og tilstedeværende voksne som lar barna medvirke i egen hverdag.

Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at vi skal:

- Skape gode relasjoner.
- Handle og tilrettelegge barnehagedagen til barnets beste.
- Vise at vi bryr oss om barnet.

Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr dette:

- Respekt for barnas opplevelsesverden.
- Voksne som er tilstede og legger til rette for lek og samspill.
- Alle barna skal oppleve vennskap og likeverd.

For å nå disse verdiene, har vi tatt i bruk Samspillsmetoden Dialog som vår arbeidsmetode.

Samspillsmetoden Dialog

I Ervik barnehage bruker vi Samspillsmetoden Dialog, som bygger på ICDP-programmet (International Child Development). Dette er et intervensjonsprogram/kommunikasjonsmetode for å styrke samspillet mellom mennesker. Kvaliteten i tilknytning og formidling av læring er avgjørende for om samspillet skal lede til mestringsopplevelser og positiv selvfølelse. Det er en grunnleggende forutsetning at voksen-barn interaksjonen fungerer positivt, om den voksne skal kunne bidra til positiv barn-barn interaksjon.

Programmet bygger på syv prinsipper for hjelp til bedre samspill:

1. Vis at du bryr deg om barnet.

- Verdsette barnet
- Omsorg
- Glede og engasjement
- Nærhet

2. Juster deg til barnet og følg dets utspill.

- Vær oppmerksom på barnets ønsker, hensikter, kroppsspråk
- Vis at du forstår barnet

3. Snakk positivt om det barnet gjør og er opptatt av.

- Dialog/ samtaler
- Frem snakke det enkelte barn
- Tilstedeværende voksne
- Bruke narrativer (vi refererer til barns egne fortellinger og opplevelser).

4. Gi ros og anerkjennelse.

- Fokus på det positive
- Skape mestringsfølelse
- Gi barnet bekreftelse på det barnet er, mer enn det barnet kan

5. Felles fokus.

- Hjelp barnet til å samle sin oppmerksomhet
- Forsikre deg om at du forstår barnet
- Gjensidighet er en forutsetning for god kontakt og kommunikasjon

6. Gi mening til barnets opplevelser.

- Beskriv og sett ord på barnets opplevelser
- Vis følelser for det dere opplever sammen og sammenlign med tidligere opplevelser
- Gode rollemodeller

7. Sett positive grenser.

- Vis og tilrettelegg positive alternativer
- Planlegg sammen
- Forklar hvorfor visse ting ikke er tillatt
- Autoritativ – ikke autoritær
- Forutsigbarhet

- Fra nei-sirkel til ja-sirkel

(Tid for Dialog)

Gjennom teoretisk innføring og praktisering av metoden (learning by doing and reflection) er målet at personalet blir bevisst betydningen av å utvikle egen og andres relasjonskompetanse.

Barnehagen har laget et verdidokument som skal ligge til grunn for vår relasjon og samhandling med barna.

Verdidokument:

https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00343/Verdidokument_34363_343631a.pdf

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske felleskap» (RP 2017)

Med danning menes det som skjer i barnets samspill med omgivelsene. Det er viktig at barn og voksne kan undre seg, lære og ta beslutninger sammen. Det handler om å ha evnen til selvbestemmelse, medbestemmelse, solidaritet og kritisk tenkning. Dette betyr at barna skal få muligheter til å gjøre det de selv er i stand til, ut i fra alder og modenhet.

Danning gjennom omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel» (RP 2017)

Omsorg handler om de relasjonene som er mellom mennesker, både mellom voksne og barn og om hvordan vi viser omsorg for hverandre. Barna skal oppleve omsorg i hverdagen. De voksne skal være bevisst på at omsorg utøves ulikt utfra alder, modenhet og det enkelte barns behov.

Danning gjennom lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes» (RP 2017)

Leken er barndommens kjennemerke og bidrar til positiv vekst og utvikling. Den er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Lek er en tilstand det er fint å være i, barnet har kontroll og mulighet til medvirkning i leken.

«Lek er ikke bare lek. Lek gir glede og er lystbetont samtidig som den er barns viktigste arena for læring. Lek er læring og barnehagens helt sentrale arbeidsmetode. Gjennom leken kan vi se hva som interesserer barnet. De leker det de er opptatt av, og dette kan de voksne spille videre på, for eksempel gjennom leketema. Uavhengig av hva slags lek barna er i, sier det noe om barnas ferdigheter. Ulike typer lek gir ulik type trening og kompetanse. I leken kan barna prøve ut erfaringer, øve seg på å opprette og opprettholde kontakt med andre. De kan hvile, bearbeide følelser og bli kjent med egne grenser. Barnehagens viktigste sosialiseringarena er leken» (STM 19, S. 55)

Progresjon i leken

0 – 3 år

For de yngste barna er lek med bruk av kroppen vesentlig. De bruker sansene og imiterer det de opplever. Små barn leker ofte parallelt. For de yngste barna er nære og støttende voksne en forutsetning for å skape lekemagi.

Leken deres er spontan og preges av at de ofte skifter fokus. Det de ser og opplever til enhver tid gir inspirasjon og næring til leken.

3 – 6 år

I denne alderen er rolleleken sentral. De kan holde fokus i leken over lengre tid, og kan samarbeide, planlegge og fordele roller sammen. Barna kan støtte hverandre i leken, og det dannes vennskap. Leken er preget av at barna skal tilpasse seg det sosiale livet. Barn bruker også lek til å gi uttrykk for å bearbeide sine følelser og opplevelser.

Danning gjennom læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre» (RP 2017)

«Barns læring tar utgangspunkt i hvordan de opplever verden. Barn lærer når innholdet gir mening og betyr noe for dem. For barnet er det ikke noe skille mellom lek og læring (...) Et godt grunnlag for livslang læring er at barnet gis rom til å følge sine initiativ og interesser. Når barnets undring, nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær anerkjennes og stimuleres, konstruerer barnet kunnskap og ser nye sammenhenger. Slike erfaringer gir opplevelse av mestring, egenverd og tiltro til egne evner. En viktig del av barnets læring er også å møte utfordringer og mestre motstand» (Jf. Kvalitetsutviklingsplanen)

Barnehagens innhold utformes slik at det skal oppleves meningsfullt for det enkelte barn og gruppen. Barnehagens omsorgs- og læringsmiljø skal fremme barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi. Barnehagen må gi det enkelte barn støtte og utfordringer ut fra barnets forutsetninger, og bidra til et meningsfullt liv i felleskap med andre barn og voksne. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn. Læring handler om engasjerte voksne som lar barna få undersøke, oppdage og får mulighet til å forstå sammenhenger.

Gjennom denne dannelsesprosessen vil barna i trygge omgivelser lære å mestre motstand og håndtere utfordringer. Dette er med på å danne grunnlag for livsmestring for det 21 århundre.

Livslang læring og livsmestring kjennetegnes ved at barnet:

- *Opplever vennskap og felleskap*
Personalet skal legge til rette for lekegrupper og smågrupper.
- *Erfarer trygghet og tilknytning til personalet*
Personalet skal bruke Samspillmetoden Dialog og barnehagens verdier.
- *Opplever spenning og glede i variert lek*
Personalet skal introdusere barna for ulike aktiviteter og inntrykk.

- *Er aktivt og medskapende i lek og læring*
Personalet skal bruke metoden «pedagogisk dokumentasjon». Barna skal få medvirke og påvirke sin egen hverdag gjennom leketema.
- *Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring*
Personalet skal gi barna tid og rom til å leke. Ha fleksible planer og gripe her og nå situasjoner.
- *Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang*
Personalet skal være sensitive og tilstedeværende.
- *Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt*
Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- *Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse*
Gjennom hverdagssamtaler og organiserte aktiviteter
(jf. Kvalitetsutviklingsplanen)

«Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser» (RP 2017.)

Personalet må løfte frem mestring hos barnet og ha fokus på det positive. I boken «Psychological capital and beyond» blir følgende punkter løftet frem.

1. *Mestringstro*
2. *Optimisme*
3. *Håp*
4. *Raushet*

(Lufthans 2015)

Disse punktene er et gjennomgående fokus i hverdagen som personalgruppen jobber aktivt med gjennom lærende møter.

Som en metode for å støtte barn i livsmestring vil vi bruke metoden Grønne tanker – glade barn (Psykologisk førstehjelp) (3-6 år), med barna som går på Storteam.

«Dette er et psykopedagogisk materiell som har til hensikt å stimulere barns tanke – og følelsesbevissthet. Det kan brukes som en av barnehagens metoder for å hjelpe barn til å utvikle gode holdninger til seg selv og andre, og fremme evne til egenomsorg og prososial atferd» (Raknes, 2017).

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

«Progresjon er en kompleks prosess som handler om barns utvikling generelt og om barns utvikling i lek og i læringsprosesser (...) Progresjon handler om fremskritt, og for å tilrettelegge progresjon må personalet ha kompetanse om barns lærings- og utviklingsprosesser og ha kunnskap innen ulike tema og fagområdene i rammeplanen» (jf. Kvalitetsutviklingsplanen.)

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barn varierte erfaringer og opplevelser» (RP 2017)

Det er gjennom progresjon barna kommer seg fra et sted til et annet, i livet, i leken og i læringsprosessene. Progresjon skapes i felleskap og er en kontinuerlig prosess. Derfor er det viktig at de voksne i barnehagen skaper situasjoner og samtaler i samspill med barna, der det blir mulig for barna å oppdage, erfare og utvide sin kunnskap og forståelse. Barnehagen skal legge til rette for progresjon for alle barna i barnehagen med utgangspunkt i observasjoner og samarbeid med foresatte. Personalet skal møte barna der de er og støtte, veilede og tilrettelegge ut i fra det enkelte barns premisser. Vi skal gi barna både mestringsopplevelser og utfordringer, slik at de har noe å strekke seg mot.

«Hvert barn er unikt og utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo. Ikke alle følger det samme mønsteret, og personalet må derfor ta utgangspunkt i barnets ståsted og legge til rette for at enkeltbarnet får utfordringer som er tilpasset sitt mestringsnivå» (j.f Kvalitetsutviklingsplanen.)

Progresjon i leketema

Vi fordyper oss i en lek over tid og utvider barnas lekekompetanse og kunnskaper om temaet vi velger. Barns medvirkning har en sentral rolle. Vi observerer barnas interesser og bygger opp et inkluderende og inspirerende lekemiljø, både inne og ute, med utgangspunkt i leketema. Barnas nysgjerrighet og utforskning er drivkraften i leketemaet; veien blir til mens vi går. Gjennom leketema jobber vi tverrfaglig og er innom alle fagområdene.

En naturlig progresjon i leketema skjer i takt med barnas vekst og utvikling. Det er forskjell i arbeidet med leketema hos Småteam og hos Storteam. På Storteam vil barna være med og drive leketema fremover gjennom rollelek og samtaler. På Småteam må de voksne i større grad være drivkraften for at leketema skal videreutvikles. Gjennom undring, observasjon og barnas kroppsspråk må personalet gripe her og nå situasjoner og gi inspirasjon til leketema.

Vi bruker prosessorientert tilnærming:

- Vi begynner med å observere hva barna er opptatt av.
- Vi tilfører ny kunnskap om tema, gjennom ulike innfallsvinkler.
- Vårt mål er at barna skal få økt kunnskap utfra sine evner, forutsetninger, alder og modenhet.

Gjennom denne prosessen kan barna i alle aldersgrupper delta. Personalets oppgave blir å tilpasse i forhold til barnegruppen og til det enkelte barn (tilpasset opplæring.)

V. Overganger

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplanen 2017)

a. Tilvenning i barnehagen

Overgang Det er viktig at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Tett samarbeid med foresatte er avgjørende for en god barnehagestart.

- Foresatte og barn blir invitert på besøk en ettermiddag før oppstart. Vi hilser på hverandre og har en omvisning i barnehagen. Her får foresatte mulighet til å stille spørsmål. Vi tilbyr å besøke barnehagen flere ganger før oppstart.
- Brev med informasjon om oppstart.
- Barnehagen sender ut et brev til foresatte i god tid før oppstart med informasjon om den første dagen i barnehagen. Tidspunkt for oppmøte og hvem som skal ta imot barnet.

- Vi har en fleksibel tilvenning til barnehagen og ønsker dialog med foresatte om hvordan tilvenningen skal forgå og hvor mange dager tilvenningen skal vare. Alle barn er forskjellige og har ulike behov for å bli kjent med barnehagen.
- Korte dager ved oppstart kan være en fordel for mange barn.
- Barnet og foresatte vil få tett oppfølging den første tiden.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

- Personalet bruker god tid på å bestemme hvilken avdeling barna skal begynne på, vi tenker langsiktig for at gruppene skal fungere best mulig. Foresatte må gjerne komme med innspill.
- Foresatte og barn blir invitert på besøk en ettermiddag før bytte av avdeling, oftest før sommerferien. Vi hilser på hverandre og har en omvisning på avdelingen. Her får foresatte mulighet til å stille spørsmål. Vi tilbyr å besøke avdelingen flere ganger før oppstart.
- I god tid før barnet skal skifte avdeling besøker barnet avdelingen sammen med en voksen.

Barn og foresatte får hver sitt velkommenbrev fra avdelingen

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barna i Ervik barnehage sokner til ulike skolekretser. Gjennom hele året har barnehagen og skolene (Eidsvåg og Kalvatræet) ulike former for samarbeid (dette kan for eksempel være tur, teaterforestillinger vi blir invitert til på skolen, besøk i et klasserom og på SFO). På våren har barnehagen og skolene overgangsmøter for å gjøre skolestart/SFO-start til det beste for hvert enkelt barn.

Vi besøker også skoler til barn som ikke er nærskolene til barnehagen, dersom det er mulig.

VI. Foreldremedvirkning

Rammeplanens samfunnsmandat, holdninger og verdier utgjør en forpliktende ramm for barnehagens foreldresamarbeid og foreldrenes medvirkning. (JF Kvalitetsutviklingsplanen) Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplanen 2017)

I Ervik barnehage er vi opptatt av et godt samarbeid, og at foresatte skal ha reelle muligheter til medvirkning. Den daglige kontakten ved bringe – og hentesituasjonen er den viktigste samarbeidsarenaen mellom hjem og barnehage. Der utveksles avgjørende informasjon til det beste for barnet. I tillegg ønsker vi at foresatte medvirker gjennom møter, samarbeidsutvalg og foreldrearbeidsutvalg.

Ulike former for samarbeid med foresatte:

- Samtale når barnet begynner i barnehagen.
- Brukerundersøkelsen som kommer ut en gang pr år.
- Møter for foresatte.
- Besøk i barnehagen før oppstart.
- Foresatte kan medvirkning gjennom for eksempel diskusjonsgrupper på møter og daglige tilbakemeldinger.
- Arrangementer i regi av barnehagen.
- Samtaler med foresatte.
- Skjema over barnas interesser.
- Leketema.
- FAU/SU.

VII. Forebygge, håndtere, stoppe og følge opp mobbing

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. (Rammeplanen 2017)

[Skyfritt - Bergen kommune](#)

(navn) barnehage

Adresse

Postnr/sted

tlf:

www:

e-post:

**BERGEN
KOMMUNE**